

Symma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Succincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 5. De paupertate Religiosa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](#)

Obedientia vinculo, & paupertatis angustijs liberari poterit iuxta illud. S. Bern. l. De præc. & dispens. c. 4. Vbi necessitas fuerit ad utilitatem ecclesiæ, qui potestatem habet, dispensem.

VIII. Qui prætendit, se per vim, aut meum ingressum esse Religionem, aut dicit ante æteram debitam professum esse, aut quid simile, volitque habitum dimittere quacunque de causa, aut etiam cum habitu discedere. non audiat, nisi intra quinquennium tantum à die professionis: & tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiori suo, & Ordinario. Quod si antea habitum sponte dimiserit: nullatenus ad allegandum quamcunque causam admittatur, sed ad monasterium redire cogatur, & tanquam Apostata puniatur: interim verò nullo suæ Religionis privilegio iuvetur. Concil Tr. Sess. 25. c. 19. Superest modò, ut singulorum Votorum obligationes, quantum instituti nostri ratio exigit, declaremus.

§ V.

De Paupertate Religiosa.

QVOD Votū Paupertatis religiosæ attingit, multiplicè obligationē habet.

Primo enim nullius rei dominium obtinere potest Professus, sed rebus omnibus dependenter à voluntate Superioris non debet. c. Cism ad monasterium de statu Monachor. ubi Innoc. 3. Abbat. & Conventui Sublacensi scribens. Prohibemus, ait, distictè in virtute obedientiæ, sub obtestatione divini iudicij, ne quis Monachoru proprium aliquo modo possideat sed si quis aliquid habeat proprii, totu in continenti resignet. V. § præc. n. 6. Perez

in Reg. S. Bened. c. 33.

Secundò, nihil dare, donare aut alienare potest absq; consensu Superioris: & quicquid secùs egerit, irritum est. Pari modo, si procurator vel Curator constitutus sit, nihil arbitratu suo disponere ei licet. c. Non dicatis 12. q. 1.

Tertiò ex iis, quæ cum facultate ad usum suum habet, non potest quicquam mutuò vel commodatò dare. In rebus paruis tamen, & crebrò occurrentibus censetur esse facultas tacita, & generalis saltem ad breve tempus. Az. 1. l. 12 c. 12. q. 4.

Quarto ab extraneis & domesticis abs. que consensu Superioris rem nullam accipere potest, ut nec retinere. Si quid alicui, ait Innoc. l. cit. fuerit specialiter destinatū, non præsumat illud accipere sed Abbatii, vel Priori, vel Cellatio detur.

Quinto. Si quid ex domo esculenti, esculenti aut cuiuscunq; alterius rei usurparit, in vitro Superiori, furum committit pro rei mensura parvum, aut magnum. Az. l. cit q. 6.

Sexto, Non debet celare, vel absconde re quicquam. ne à Superiori deprehendatur. Illud enim cōmuniter existimat sig- nū proprietatis esse. c. Super quodam. &c. Cism ad monasterium de statu Monach. ubi DD. notari proprium dici, quicquid celas Prælato, vel contra ipsius voluntatem tenes. Verum hic notari Rodericus tom. 3. q. 19. art. 10. duobus modis à Religiolo occultari rē sine facultate acceptam. 1. ne illa spolietur. 2. Ne à Superiori deprehensus reprehendatur, cui tamē relinquere paratus est. si auferre velit. Priori modo peccare mortaliter, posteriore non item. Addit quoque à gravi peccato excusari, si res exigua sit. Quæ verò talis censeri debeat,

898

S. V. DE PAUPERTATE.

200

non est facile determinare. Illa censeri potest, quæ non adæquat aurei valorem. Notat præterea Rodericus si Superior ro-gatus concedere nolit, res ad usum vitæ necessarias, puta cibum, vestem, medicinam, & similia, absque peccato sumi, & retineri posse, quia sic negando Superior non agit, ut fidelem dispensatorem deceret, adeoque suo scipsum iure spoliat, ne ipsi obediatur. *Cardinalis Lugo de iust. Disp. 3. Sect. 8. nn. 156.* prædictam abmissionem duobus aliis modis excusat. Primò si per accidens occulitur Prælato, quia intendo solum alios celare. Vnde consequitur, ut etiam Superiorum lateat. Secundò, si res à Superiori mediato accepta sit, & occultes, ne inventa offendat Superiorum immediatum, qui forte urgebat, ut data facultas revocetur.

Septimò, ea quæ cum facultate habet, non licet expendere in res vanas, & superfluas, neque ad id licentiam dare Superioribus licet. Nam benefactores non alio, quam necessitatis intuitu bona sua donarunt, & Canones obstant. *Clem. in agro. de statu Mon. Barb. de potest. episc. P. 3. allegat. 103.* Iam de vestibus nigrorum monachorum Clemens V. præcipit, ne in qualitate panni regularis excedatur modestia, nec queratur, quod pretiosius, & subtilius, sed quod utilius potest reperiri. Item. Nullus Zonam, cultellum, calcaria cum ornatu deferre, aut cum sella clavorum ornatu decorata superfluo equitare presumat. Ita Clem. Notat præterea *Cardinalis Lugo de iust. D. 3. Sect. 7. n. 131.* Religiosam habentem superflua cum consenu Superioris, peccare nihilominus contra Votum paupertatis, non quidē propter defecatum licentia, sed quia Votum il-

lud non solùm est de non utendo absque licentia, sed etiam de conservando statu Paupertatis, & non faciendis sumptibus, qui pauperibus non convenient.

Octavò illam diligentiam in rebus conservandis adhibere debet, quam Vnuatius, qui precariò utitur te aliqua. Hinc si per negligentiam vel latam culpam ipsius aliquid pereat, vel detetius fiat, contra iustitiam, & Votum peccabit. Si res concessa sit in commodum proprium, etiam ex culpa levi videtur teneri, sicut de commodato passim dicitur *iuxta l. in rebus. V.* Hot itaque ff. *Commodati, &c. Vn. de Cōmodato, ubi Greg. IX.* Cūm gratia sui tantum quis commodatum accepit, de levissima etiam culpa tenetur.

Nonò. Cavendum est religioso, ne superflua habeat, saltem in notabili quantitate, quæ religiosam modestiam excedat. In Clementina superius citata omnis ornatus, & cultus exquisitus in vestibus, cibo, potu, lecto, & equitatione interdicitur. Non erit tamen proprietarius, qui talia arbitrio Superiori relinquere paratus est.

Decimò. Hæc quamvis ita se habeant, non tamen facilè damndi sunt. Religiosi, apud quos contrarium appetit, 1. quia in nonnullis Ordinibus, & monasteriis consuetudo obtinuit, & facultas, generalis circa ea, quæ necessaria videntur. 2. quia *interpretativa* & *interpretativa* licentia locum habet, maximè quando Superior absens est, vel aliae circumstantiae dicunt hic, & nunc non opus esse ad Superiorum recursu. Crediderim, ait Lessius cap. 41. Dub. 9. n. 79. non esse peccatum mortale, quando sciter, vel bona fide putaret inferior, cum erga se esse Superioris animum,

ut liben-

ut libenter esset concessurus, si sciret, ipsū tali re indigere, vel tale quid desiderare. Tunc enim censetur habere ex Superioris voluntate saltem virtuali, quæ in affectu illo latet. De quo V. Card. Lugo de Inst Disp. 3. Sect. 3. Sect. 7. ubi n. 128. monet, rem acceptam ex præsumpta Superioris voluntate Prælato postea manifestandam esse, quia licentia non tantum requiritur ad accipiendum, sed etiam ad retinendum. Idem dicendum est de re data alteri vel donata, quia eius dominium non transfertur in accipientem, quamdiu non constat de Prælati consentia. Rodrig. loc. cit.

Vndecim. bona professi, de quibus ante professionem non disposuit, iure communis ad monasterium transiunt, modo successionis, & dominii capax sit. Ita decernitur Novella 5. quæ est de Monachis c. 5. Auth si qua mulier de sacros. eccles. &c. 9. si qua mulier. 19. Q. 3 c. 7 Quia ingrediētibus. 19. q. 3. Causæ plures sunt. 1. ut qui se Deo consecrat, bona etiam externa addat. 2. ne videatur ingratus Ordini, à quo suscepimus est, & tota vita nurriendus. 3. Cùm pauperibus etrogare debeat, optimè facit, præferendo eos, cum quibus vivere elegit. 4. denique ut eatenus Deo servientium numerus augeatur. Tanner. 22. D. 6. p. 3. nū 190. Dixi Modo successionis capax sit, cuiusmodi ferè omnia, exceptis Dominibus, & Collegiis Societ. IESU, Minorum de Observantia, & Capuccinorum. In his igitur si ante professionem nulla bonorum distributio facta fuerit, ad hæredes ab intestato devoluuntur, non secùs, ac si morte naturali defunctus esset. Si autem testamento disposuit in hæredes non necessarios, puta fratres, aut cognatos, Mo-

nasterium illis fruetur usquæ ad mortem naturalem profensi: si autem instituti hæredes ante testatorem moriantur, bona omnia monasterio accedunt, nisi alia mens testatoris fuerit. Denique si absque dispositione, aut testamento professio nem edidit, post professionem distribuere liberis suis bona poterit, non quod adhuc illorum dominus sit, sed quia administrationem illi iura permitiunt. Aut si qua mulier C. de sacrosan. eccl. Quid si non habeat hæberos aut nepotes, sed patrem matrem aviam vel avum? Iure communis illis legitima debetur, nisi aliud consuetudo loci suadat. Nec obstat, quod Monasterium loco hæreditis sit. Hoc enim in effectibus iure expensis tantum obtinet. V. Suar. III. de relig. l. 8 c. 16. num. 2. Tanner. l. cit. num. 194. Jacob. de Graff l. 3. par. 2. c. 27. n. 18.

Duodecim. Religiosus professus quicquid acquirit sive per hæreditatem, sive per industriam, sive per eleemosynam Monasterio vel Ordini acquirit c. 16. Abbes 18. q. 2. Nec mireris, quod dixi per hæreditatem. Nam ut ex c. Non liceat 19. Q. 3 colligitur, quamvis ipse per professionem inhabilis ad dominum fiat, in hæreditatem nihilominus succedit dominio rerum in Monasterium translato: nec possunt parentes illum legitima sua privare l. De nobis §. hoc etiam. De Epis & cler.

Excipe Religiosos qui beneficia possident, ut si Abbates Piores, Parochi vel Episcopi sint. Hi enim cum extra monasterium aut Ordinem suum beneficium aliquod obtinent, non monasterio vel Ordini, sed beneficio vel ecclesiæ acquirunt c. Statuum 18. Q. 1. ubi disertis

Cc

verbis

verbis dicitur Monachus postquam episcopus ordinatur, ad altare, ad quod sanctificatur & titulatur, secundum sacros canones, quod acquirere poterit, restituat. Ex quibus verbis colligunt passim Interpretes. Regularē episcopū posse recipere & retinere, quod ei legato, donatione, aliove modo datū sit, recipere, inquit, & retinere, quasi regularis nō esset, receptū verò sibi acquirere nō posse, aut in dominiū suū transferre, sed in dominiū ecclesiæ, cui episcopus praefectus est. S. Th. 22. q. 188. a 8. Soto l. 10. de inst. Q. ult. Dub. 7. Nav. Com. 2. de Reg. Az. 1. l. 12. c. 9. & seqq. Snar. IV. de Relig. l. 3. c. 16. Less. c. 41. D. 8. Laym. l. 5 tr. 3. c. 7. Barb. in Pratermissis in c. Statutū 18. Q. 1. Silv. V. Relig. Q. 7. Rodriq. T. o. 2. Q. 48. T. o. 3. Q. 29. Sanchez l. 7. Mor. c. 19. Valent. to. 3. D. 10. Q. 4. Caramuel in Reg. S. Bened. n. 8. 5. & seqq. Tusclus V. Monachus. Valentia T. o. 3. D. 10. Q. 4. Pun. 3. Anton. Perez in Reg. S. Bened. c. 33. n. 55. ubi Monachū insula episcopali donatū usufructuari luppenē facit.

§. VI.

Satisfit Dubiis.

DVB. i. Quidnam dicatur Proprium apud Regulares?

R. Illo nomine cōprehendi Primo dominū & proprietatē rei: Deinde usum frumentū, usū simplicē, possessionē, & administrationē, quatenus hæc nō facti, sed iuris sunt, seu quatenus significant ius aliquod ab alterius voluntate separatiū, & independens. Porro Dominiū est jus libertatis, & perfectē statuendi de re corporali, nisi lege prohibeatur. Usus fructus est jus, quo quis potest fructus rei impēdere ab usurpatu suo, putare, vēdere, donare, locare. Usus simplex, quo in propriū commodū licet uti fructibus rei salva substantia. Possessio est jus in-

sistendi rei corporali, à qua possidēda nō prohibemur. Administratio dicitur jus, quo quis potest apud iudices agere, & cōvenire alium de te aliqua, & de ea statuere extra iudicium, ita ut sit libera, & legitima potestas agēdi. Horū aliquid quicunq; religiosus sibi vendicat independenter à voluntate Superioris, vocatur proprietarius cōmunione fratrum, & sepulturā privandus. Silv. Religio vi. n. 7. Perez in Reg. S. Bened. c. 33. n. 17. Az. 1. l. 12. c. 12. Lud ponte 3. Tr. b. c. 6. Tritibem. i. de prop. Monach. c. 4. Sanch. l. 7. c. 18. n. 25. Dub. 2. An Superior religiosis sibi subiectis facultatem dare possit ad res superfluas, & profanas?

R. nō posse, quia non est dominus, sed administrator, cuius officiū requirit prudētiā & fidelitatē cū respectu ad obleviantiā regulæ. Nec de hoc ulla dubitandi ratio est. c. Fratern. de donat. Illud autem controvertitur, An eiusmodi licētia si detur, valida sit? ita ut si Religiosus pecunia sibi cōcessa utatur ad cōparandas res suo statui inconvenientes, contra cōtrafactū valent, & qui acceperint ab illo pretiū, restituere teneantur? Nō sēper invalidos esse tales cōtrafactū, assertit Card. Lugo de Iust. D. 3 sent. 7. n. 137 & lensū hunc esse Communē Doctoriū. Quis enim audeat dicere, si religiosus emat protiosas, imagines, vel suppelleūtēm religiosæ modestiæ minus congruā, emptiōnē & venditionē invalidā esse, & vendorē ad restituendū preciū teneri? Non repugnat enim cū contractu valido milceti malitiā aliquā, non pauperati, sed temperantiā contrariā, ut si emat Religiosus pecunia sibi concessa cibū aut vinū valetudini noxiū, peccabit utiq; cōtra temperantiā, non aurē contra Votum paupertatis, quia pecuniā cum licentia ha-
bet.